

Kodeks etyki i postępowania zawodowego Optometrysty

W trosce o dobro pacjenta oraz przyszłość wykonywanego zawodu Optometryści, praktykujący na terenie Rzeczypospolitej Polskiej decydują.

1. Stawiać zdrowie pacjenta na pierwszym miejscu;
2. W kontaktach z pacjentem przejawiać szacunek i profesjonalizm;
3. Komunikować się z pacjentem w sposób dla niego zrozumiały;
4. Rzetelnie informować pacjenta o możliwych rozwiązaniach;
5. Doradzać pacjentowi konsultację u innych specjalistów ochrony zdrowia, jeśli jest to wskazane;
6. Szanować prawo pacjenta do podejmowania decyzji;
7. Zapewniać poufność i ochronę informacji o zdrowiu oraz danych osobowych pacjenta;
8. Nieustannie utrzymywać swoją wiedzę i umiejętności zawodowe na wysokim poziomie oraz poszerzać je o najnowsze osiągnięcia naukowe i diagnostyczne;
9. Znać aspekty formalno - prawne zawodu oraz postępować w ramach kompetencji zawodowych;
10. Rzetelnie i dokładnie prowadzić wszelkiego rodzaju dokumentację związaną z dokonywanymi pomiarami;
11. Swym postępowaniem budować zaufanie publiczne do profesji;
12. Dbać o dobre relacje i współpracę między członkami grupy zawodowej oraz innymi specjalistami ochrony zdrowia.

Przestrzeganie i stosowanie zasad kodeksu powinno być dla Optometrystów obowiązkiem.

Kodeks postępowania optometrysty

Spis treści

Kodeks postępowania optometrysty.....	1
WPROWADZENIE.....	4
PREAMBUŁA.....	5
1. Relacje z pacjentem	6
1.1. Zasady relacji.....	6
1.2. Komunikacja z pacjentem	6
1.3. Tajemnica zawodowa	7
1.4. Opieka nad osobami niepełnoletnimi.....	8
1.5. Pacjenci z niepełnosprawnością	8
1.6. Rodzina, opiekunowie i partnerzy.....	8
1.7. Postępowanie wobec pacjenta w wyjątkowych sytuacjach.....	9
1.8. Zakończenie zawodowej relacji z pacjentem	9
1.9. Dysponowanie dokumentacją optometryczną.....	9
2. Relacje ze społeczeństwem	10
3. Zasady postępowania wobec społeczności zawodowej.....	10
3.1. Stosunki wzajemne pomiędzy optometrystami	10
3.2. Relacje z innymi specjalistami opieki zdrowotnej:	11
3.3. Postępowanie i praca w zespole	11
3.4. Stosunki pomiędzy optometrystami w przypadku błędu w sztuce	11
3.5. Komisja Etyki Optometrii.....	12
4. Praktyka optometryczna	12
4.1. Wygląd gabinetu optometrycznego	12
4.2. Wygląd i ubiór badającego.....	13
4.3. Stanowisko Soczewek Kontaktowych.....	13
4.4. Wyposażenie Gabinetu Optometrycznego.....	14
4.5. Procedury i Standardy Badania Optometrycznego	14
4.6. Odsyłanie pacjenta do innych specjalistów, przychodni, szpitali lub innych placówek służby zdrowia.....	15
4.7. Dokumentacja.....	15

4.7.1.	Sporządzanie dokumentacji – pryncypia:	16
4.7.2.	Ochrona baz danych	16
4.8.	Ubezpieczenie optometrysty.....	17
4.9.	Ważność badania	17
4.10.	Cennik, zgodność usług, normy i rejestracja produktów medycznych	17
4.10.1.	Cennik	18
4.10.2.	Standardy i tolerancje. Rejestracja wyrobów medycznych	18
4.11.	Badania Naukowe.....	18
5.	Postanowienia końcowe	20
6.	Słownik.....	20
6.1.	Wzory materiałów potrzebnych w praktyce optometrycznej	23

WPROWADZENIE

Optometrysta kieruje się ogólnie przyjętymi zasadami moralnymi. W swojej aktywności zawodowej na pierwszym miejscu stawia zdrowie oraz poszanowanie godności drugiej osoby. W życiu zawodowym postępuje w zgodzie z najnowszą wiedzą naukową.

1. Kodeks ma na celu wskazanie podstawowych zasad etyki i postępowania w praktyce optometrysty.
2. Nadrzędnym celem kodeksu jest przyczynienie się do rozwoju wrażliwości i świadomości wagi opisanych kwestii, a nie wyznaczenie sztywnych ram postępowania.
3. „Kodeks etyki optometrysty” został opracowany zarówno dla członków Polskiego Towarzystwa Optometrii i Optyki, jak i niezrzeszonych Optometrystów i studentów studiów z zakresu Optometrii.

Aktualna wersja „Kodeksu etyki optometrysty” jest dostępna na stronie Polskiego Towarzystwa Optometrii i Optyki. www.ptoo.pl

PREAMBUŁA

W trosce o byt, przyszłość, rozwój i ochronę naszego zawodu Optometryści wykonujący zawód na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wdzięczni poprzednikom za pracę i wytrwałość włożoną w powstanie zawodu w Polsce, współpracując z innymi specjalistami ochrony zdrowia z Polski i zagranicy, dla dobra zawodu będą zasady kodeksu stosować i za podstawę wykonywania swego zawodu będą go mieć, dbając o zachowanie godności człowieka i jego praw.

1. Relacje z pacjentem

Optometrysta stawia dobro pacjenta na pierwszym miejscu.

Relacja między pacjentem, a optometrystą powinna opierać się na otwartości, dobrej komunikacji oraz wzajemnym zaufaniu. Jeśli z jakichś powodów komunikacja jest utrudniona, np. z powodu trudności werbalnych, optometrysta powinien wykazać się cierpliwością i wyrozumiałością oraz użyć wszelkich możliwych środków przekazu, aby porozumieć się z pacjentem.

1.1. Zasady relacji

Profesjonalna relacja z pacjentem wymaga od optometrysty:

- a) wysokiej kultury osobistej, szacunku, szczerości oraz uprzejmości,
- b) indywidualnego podejścia do pacjenta,
- c) dochowania tajemnicy zawodowej, chyba, że ujawnienie informacji jest wymagane przez prawo,
- d) wspierania i zachęcania pacjenta do dbania o zdrowie i wykonywania regularnych badań,
- e) uszanowania decyzji pacjenta w kwestii stosowania się do zaleceń optometrysty,
- f) nienadużywania swojej pozycji w relacji z pacjentem.

1.2. Komunikacja z pacjentem

Dobra komunikacja jest niezbędnym elementem profesjonalnej relacji z pacjentem.

Obejmuje:

- a) słuchanie pacjenta, zadawanie pytań i odpowiadanie na pytania w sposób zrozumiały,
- b) uszanowanie opinii pacjenta odnośnie stanu swojego zdrowia,

- c) zachęcanie pacjenta do udzielenia pełnej informacji na temat stanu swojego zdrowia, stosowanych leków czy terapii,
- d) udzielanie informacji podczas badania na temat wykonywanych czynności, tak aby pacjent w razie wątpliwości mógł zadać pytanie lub odmówić wykonania danej procedury,
- e) informowanie pacjenta o wyniku badania oraz zalecanym postępowaniu, uwzględniając sposób postępowania, jego cel, możliwe pozytywne i negatywne skutki, a także przedyskutowanie ewentualnego alternatywnego postępowania oraz upewnienie się, że pacjent zrozumiał przekazane informacje,
- f) informowanie pacjenta w sposób dla niego zrozumiały o konsekwencjach materialnych danego rozwiązania/postępowania, przekazywanie informacji o możliwych dodatkowych kosztach.

1.3. Tajemnica zawodowa

Optometrysta jest zobowiązany do zachowania w tajemnicy wszystkich informacji o pacjencie oraz jego środowisku (rodzinnym, społecznym), uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu. Pacjent ma prawo oczekiwać, że optometrysta nie ujawni informacji bez jego zgody lub wiedzy, chyba, że istnieje ku temu podstawa prawna.

Nie jest naruszeniem tajemnicy zawodowej przekazanie informacji o stanie zdrowia pacjenta, innemu optometryście lub specjalście ochrony zdrowia, które są mu niezbędne w celu przeprowadzenia konsultacji

Optometrysta zobowiązuje się do:

- a) traktowania informacji o pacjencie jako poufnych,
- b) zapoznania się z zasadami ochrony danych osobowych,
- c) zagwarantowania komfortowych warunków zapewniających prywatność podczas rozmowy z pacjentem,

- d) upewnienia się, że pozostali pracownicy praktyki są świadomi praw pacjenta do zachowania prywatności.

1.4. Opieka nad osobami niepełnoletnimi

Opieka nad osobami niepełnoletnimi wymaga od optometrysty szczególnej uwagi.

Profesjonalna relacja obejmuje:

- a) prawidłową komunikację z osobą niepełnoletnią oraz uszanowanie roli opiekuna w opiece zdrowotnej,
- b) uzyskanie zgody od prawnego opiekuna pacjenta na przeprowadzenie badania,
- c) reagowanie w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy.

1.5. Pacjenci z niepełnosprawnością

Niektórzy pacjenci ze względu na upośledzenie zdrowia fizycznego i/lub psychicznego wymagają szczególnej uwagi.

Profesjonalne postępowanie w takich przypadkach wymaga:

- a) zwrócenia szczególnej uwagi na komunikację,
- b) konieczności pokierowania pacjenta w celu dalszej opieki zdrowotnej,
- c) poinformowania prawnego opiekuna (jeśli taki jest przydzielony) o stanie zdrowia i zalecanym postępowaniu.

1.6. Rodzina, opiekunowie i partnerzy

Profesjonalne postępowanie wymaga taktownego zachowania w stosunku do rodziny, opiekunów i partnerów, a także innych bliskich oraz podchodzenia z szacunkiem do ich roli w opiece nad pacjentem.

1.7. Postępowanie wobec pacjenta w wyjątkowych sytuacjach

Optometrysta ma prawo odmówić wykonania badania i poprosić pacjenta o opuszczenie praktyki, jeżeli pacjent:

- a) nie udziela szczerych i rzetelnych odpowiedzi na pytania zawarte w wywiadzie,
- b) utrudnia przeprowadzenie odpowiednich procedur, nie współpracuje z optometrystą,
- c) zachowuje się agresywnie, wulgarnie, nieetycznie naruszając godność osobistą i majątkową optometrysty podczas wykonywania pracy,
- d) jest pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków psychotropowych ograniczających świadomość i/lub zaburzających samokontrolę,
- e) nie przestrzega zasad obowiązujących w budynku, w którym znajduje się gabinet.

1.8. Zakończenie zawodowej relacji z pacjentem

W niektórych przypadkach relacja optometrysta-pacjent może zostać naruszona lub stać się nieefektywna i optometrysta może uznać za konieczne jej zakończenie. Profesjonalne postępowanie wymaga od optometrysty:

- a) upewnienia się, że pacjent został odpowiednio poinformowany o konieczności zakończenia współpracy,
- b) umożliwienia pacjentowi podjęcia decyzji o kontynuacji opieki w innej praktyce,
- c) przekazania istotnych informacji na temat jego układu wzrokowego.

1.9. Dysponowanie dokumentacją optometryczną

Praktyki mają obowiązek prawny prowadzenia ewidencji oraz przechowywania danych przez okres określony na mocy obowiązującego prawa dotyczącego dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania.

2. Relacje ze społeczeństwem

- a) Optometrysta powinien otaczać szacunkiem historię i tradycję zawodu, dbać o jego pozytywny wizerunek.
- b) Optometrysta zobowiązany jest do działalności na rzecz promocji zdrowia.
- c) Optometrysta powinien uczestniczyć w działalności krajowych i międzynarodowych organizacji zrzeszających optometrystów oraz działających na rzecz ochrony zdrowia, dbając tym samym o prestiż i wizerunek zawodu.
- d) Optometrysta nie powinien angażować się w jakiegokolwiek działalności, które mogłyby przynieść złą reputację profesji optometrysty, w szczególności takich, które mogłyby podważyć zaufanie publiczne do zawodu.
- e) Optometrysta nie powinien godzić się na pracę w warunkach, które mogłyby uniemożliwić lub utrudnić przestrzeganie kodeksu i zasad etyki zawodowej.

3. Zasady postępowania wobec społeczności zawodowej

Optometrysta powinien promować swój zawód, wspierać współpracowników, zdobywać zaufanie innych specjalistów ochrony zdrowia.

Dobre stosunki pomiędzy optometrystami i innymi specjalistami wzmacniają relacje praktykujący-pacjent oraz poprawiają jakość opieki nad pacjentem.

3.1. Stosunki wzajemne pomiędzy optometrystami

- a) Optometryści powinni okazywać sobie wzajemny szacunek.
- b) Optometrysta nie może dyskryminować innych optometrystów ze względu na ich płeć, rasę, wyznanie czy niepełnosprawność.
- c) Optometrysta powinien ostrożnie formułować opinie o działalności zawodowej i zachowaniu innego optometrysty. Nie powinien publicznie krytykować i dyskredytować go w żaden sposób.
- d) Optometrysta nie powinien wyrażać opinii lub poddawać wątpliwości integralności społeczności zawodowej optometrystów, z wyjątkiem sytuacji, gdy wymagane jest

przedstawienie dowodów w prowadzonym postępowaniu sądowym lub dyscyplinarnym.

- e) Optometrysta może używać wyłącznie prawdziwych i potwierdzonych odpowiednimi dokumentami tytułów zawodowych i naukowych.
- f) Jeżeli umiejętności optometrystry w przypadku badanego pacjenta są niewystarczające, powinien skierować pacjenta do bardziej doświadczonego optometrystry.
- g) W razie wątpliwości diagnostycznych i/lub pomiarowych optometrysta powinien w miarę możliwości skonsultować się z innym bardziej doświadczonym optometrystrą by uzyskać opinię.
- h) Doświadczony optometrysta powinien służyć radą i pomocą mniej doświadczonym optometrystrom w kwestii postępowania z pacjentem.

3.2. Relacje z innymi specjalistami opieki zdrowotnej:

W przypadku wystąpienia u pacjenta objawów wykraczających poza kompetencje jego zawodu optometrysta ma obowiązek skierować pacjenta do innego specjalisty mającego możliwość udzielenia pomocy pacjentowi.

3.3. Postępowanie i praca w zespole

- a) Optometrysta będący pracodawcą zobowiązany jest do zadbania o odpowiednie kwalifikacje wszystkich pracowników. Powinien umożliwić pracownikom podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych.
- b) Optometrysta pracujący w zespole powinien szanować umiejętności osób należących do zespołu w miejscu pracy, brać pod uwagę ich opinie, a także doceniać ich wkład w pracę oraz zaangażowanie.

3.4. Stosunki pomiędzy optometrystrami w przypadku błędu w sztuce

- a) Optometrysta, który dostrzegł błąd popełniony przez innego optometrystrę, mający niekorzystny wpływ na stan zdrowia pacjenta, powinien podjąć niezwłoczne działania w celu odwrócenia jego skutków.
- b) Wszelkie uwagi o dostrzeżonych błędach innego specjalisty winien przekazać przede wszystkim temu specjalistcie. Jeżeli interwencja okaże się nieskuteczna lub dalsze

działanie tego specjalisty jest szkodliwe dla pacjenta, należy sytuację zgłosić do Samorządu Zawodowego (Komisja Etyki Optometrii w przypadku braku Samorządu).

- c) Poinformowanie Samorządu Zawodowego (Komisja Etyki Optometrii w przypadku braku Samorządu) o błędzie popełnionym przez innego optometrystę nie wiąże się ze złamaniem zasad etycznych.
- d) Optometrysta działający na szkodę pacjenta lub łamiący zasady etyki zawodowej bądź przepisy dotyczące wykonywania zawodu podlega sankcjom egzekwowanym przez specjalny organ powołany przez Samorząd Zawodowy.

3.5. Komisja Etyki Optometrii

Ochrona zdrowia pacjenta musi być zawsze stawiana na pierwszym miejscu.

Optometrysta jest zobligowany do ochrony pacjenta przed nieuczciwymi praktykami optometrycznymi, jeśli te zagrażają pacjentowi.

Jeśli optometrysta ma do czynienia z nielegalną praktyką i jest zaniepokojony o los pacjenta, powinien zgłosić to do właściwej organizacji lub osoby. Może to być Komisja Etyki Optometrii w przypadku podejrzanej praktyki optometrycznej lub Izba Lekarska w przypadku przychodni zdrowia lub szpitala, w którym dopuszcza się do naruszenia np. Kodeksu lekarskiego.

4. Praktyka optometryczna

4.1. Wygląd gabinetu optometrycznego

- a) Wewnątrz lokalu, w którym znajduje się gabinet optometryczny, powinna znaleźć się informacja:
 - Imię i nazwisko specjalisty oraz dni i godzin przyjęć
 - Jasny i przejrzysty cennik usług świadczonych w gabinecie optometrycznym.
- b) Gabinet optometryczny powinien:

Wyglądać czysto i funkcjonalnie. Wymogi, co do czystości i preparatów myjąco – dezynfekcyjnych i antyseptycznych stosowanych do realizacji planu higieny określonych jako chemiczne środki dezynfekcyjne, muszą mieć skuteczność biobójczą potwierdzoną badaniami w uprawnionych, atestowanych laboratoriach.

- Umożliwiać swobodny dostęp pacjentom, a w szczególności osobom niepełnosprawnym z dysfunkcją narządu ruchu.
 - Posiadać miejsce do oczekiwania na badanie.
 - Posiadać apteczkę pierwszej pomocy wraz z wykazem jej zawartości oraz instrukcją postępowania po zranieniu i/lub kontakcie z materiałem zakaźnym.
 - Spełniać warunki techniczne dla pomieszczeń praktyki optometrycznej.
- e) Praktyka optometryczna powinna spełniać warunki techniczne opisane przez:
- Ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy
 - Wymagania sanitarno-higieniczne
 - Prawo budowlane
 - Przepisy PPOŻ (przeciwpożarowe)

4.2. Wygląd i ubiór badającego

- a) Ubiór optometrysty powinien być czysty, nieodbiegający od kanonów panujących w przychodniach i innych gabinetach, stosowny do charakteru wykonywanego zawodu optometrysty.
- b) Dopuszczalne jest nieużywanie fartucha ochronnego w sytuacjach braku zagrożenia splamienia krwią, śliną lub inną wydzieliną organiczną badanego lub własną.

4.3. Stanowisko Soczewek Kontaktowych

- a) Powinna być wydzielona przestrzeń do aplikacji i dezynfekcji soczewek kontaktowych.
- b) Specjalista powinien zapewnić warunki przechowywania soczewek kontaktowych i płynów dezynfekcyjnych do soczewek kontaktowych oraz innych wyrobów medycznych zgodnie z zaleceniami wytwórców.

4.4. Wyposażenie Gabinetu Optometrycznego

Wykaz zalecanego sprzętu stanowiącego wyposażenie gabinetu optometrycznego w zakresie badania optometrycznego:

- a) odpowiednie testy do badania ostrości wzroku dali i bliży,
- b) kasetka szkieł próbnych wraz z oprawą probierczą
- c) zestaw do obiektywnego badania refrakcji: refraktometr optyczny i/lub skiaskop,
- d) keratometr lub keratograf,
- e) pupilometr i/lub źrenicówka,
- f) oftalmoskop lub inne urządzenie do badania tylnego odcinka oka,
- g) biomikroskop - lampa szczelinowa,
- h) test Amslera lub podobny,
- j) przyrządy i testy do badania widzenia obuocznego, w tym przyrządy do pomiaru forii/tropii oraz testy stereoskopowe,
- k) testy widzenia barwnego,
- l) punktowe źródło światła,
- m) frontofokometr (dioptromierz),
- n) przesłonka.

4.5. Procedury i Standardy Badania Optometrycznego

W zależności od przypadku optometrysta, bazując na swojej wiedzy i doświadczeniu, dobiera procedury oraz testy w celu określenia stanu układu wzrokowego pacjenta, a także doboru korekcji oraz ćwiczeń wzrokowych (jeżeli są konieczne).

Badanie optometryczne powinno składać się z kilku stałych punktów:

- a) Zebranie danych osobowych
- b) Wywiad – powinien zawierać: przyczynę wizyty oraz występujące dolegliwości (o ile takie występują), określenie potrzeb wzrokowych pacjenta, wywiad wzrokowy (historia korekcji, chorób/urazów/zabiegów układu wzrokowego) i dotyczący chorób ogólnych pacjenta oraz jego krewnych, a także leków przyjmowanych przez pacjenta.

- c) Badania wstępne – powinny zawierać określenie ostrości wzroku, wyznaczenie oka dominującego, przedmiotowe określenie refrakcji oraz ocenę aspektów widzenia obuocznego. Wszystkie wymienione pomiary powinny dotyczyć odległości dalekich i bliskich.
- d) Subiektywne badanie refrakcji (o ile jest to możliwe)
- e) Badanie widzenia obuocznego do dali i do bliży
- f) Ocena przedniego odcinka oka
- g) Ocena tylnego odcinka oka, w przypadku istniejących do tego wskazań
- h) Rozpoznanie stanu oraz przekazanie zaleceń pacjentowi

Każdy z powyżej wymienionych punktów powinien zostać rozszerzony o dodatkowe badania w przypadku stwierdzenia odstępstw od ogólnie przyjętych norm.

4.6. Odsyłanie pacjenta do innych specjalistów, przychodni, szpitali lub innych placówek służby zdrowia

W przypadku braku warunków do wykonania określonych elementów badania oraz stwierdzenia nieprawidłowości fizjologicznych pacjent powinien być o tym poinformowany i skierowany do innego specjalisty w celu uzupełnienia badań.

4.7. Dokumentacja

W karcie badania niezależnie od wersji (papierowej lub elektronicznej) powinny znaleźć się następujące informacje:

- a) Dane osobowe
 - nazwisko i imiona
 - data urodzenia
 - oznaczenie płci
 - adres miejsca zamieszkania
 - telefon
- b) data, miejsce świadczenia

- c) jednostka udzielająca świadczenie
- d) opis stanu zdrowia badanego i udzielonego mu świadczenia.

4.7.1. Sporządzanie dokumentacji – pryncypia:

- a) wpis w dokumentacji dokonuje się niezwłocznie po badaniu, w sposób czytelny i w porządku chronologicznym.
- b) każdy wpis oznaczony jest danymi osoby, która go dokonała.
- c) wpis dokonany w dokumentacji nie może być z niej usunięty, możliwa jest natomiast jego zmiana w przypadku popełnienia błędu, jednakże w tym zakresie musi zostać zamieszczona szczegółowa adnotacja określająca przyczynę błędu oraz oznaczenie osoby, która dokonała zmiany.
- d) strony dokumentacji powinny być ponumerowane.
- e) każda strona dokumentacji badanego powinna być oznaczona przynajmniej jego imieniem i nazwiskiem, ale jeśli tożsamości pacjenta nie da się ustalić, zamieszcza się oznaczenie "NN" z podaniem przyczyny takiego stanu rzeczy.
- f) dokument, który został włączony do dokumentacji, nie może być z niej usunięty.

4.7.2. Ochrona baz danych

- a) Optometrysta ma obowiązek zachowania w tajemnicy wszystkich informacji o pacjencie uzyskanych w wyniku postępowania zawodowego. Śmierć pacjenta nie zwalnia z wyżej wymienionego obowiązku.
- b) Zwolnienie z obowiązku tajemnicy zawodowej może nastąpić, jeśli:
 - tak stanowi prawo
 - pacjent, bądź jego przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy
 - zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla zdrowia pacjenta bądź innych osób
- c) Optometrysta nie może podać do publicznej wiadomości danych umożliwiających identyfikację pacjenta.
- d) Optometrysta ma obowiązek prowadzenia indywidualnej dokumentacji pacjenta.

- e) Optometrysta bez zgody badanego nie może udostępniać oryginału oraz kopii dokumentacji medycznej poza praktykę w jakiegokolwiek formie np. papierowej, elektronicznej itp.
- f) Optometrysta zobowiązany jest dbać o bezpieczeństwo przechowywanych danych badanego przed np. osobami nieupoważnionymi, pożarem, zalaniem, ekspozycją na zbyt mocne nasłonecznienie itp.

Naruszenie wyżej wymienionych punktów jest równoważne z odpowiedzialnością cywilną i karną przewidzianą w Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych oraz w innych przepisach prawa.

4.8. Ubezpieczenie optometrysty

Właściciel praktyki optometrycznej jest zobligowany w swoim oraz pacjentów interesie do ubezpieczenia lokalu, a w szczególności gabinetu optometrycznego, od zdarzeń losowych, m.in. od pożaru, zalania, kradzieży.

Podczas wykonywania praktyki optometrysta powinien posiadać ważne ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej np. na wypadek wnoszonej skargi pacjenta. Ubezpieczenie powinno chronić optometrystę nawet po ustaniu stosunku pracy w praktyce, w której doszło do wniesienia skargi przez pacjenta.

Zważywszy na różnice w świadczeniu usług przez optometrystę w różnych gabinetach, optometrysta pracujący w więcej niż jednej praktyce musi upewnić się, czy jedno ubezpieczenie w całości pokrywa jego ochronę w innych praktykach.

4.9. Ważność badania

Ważność badania i ważność korekcji optycznej

Termin ważności badania optometrycznego bądź korekcji optycznej wynosi 6 miesięcy, jeśli nie zalecono inaczej. W przypadku, gdy okażą się one nieaktualne lub nie będą opatrzone datą wykonania badania, optometrysta zobowiązany jest do przeprowadzenia nowego badania.

4.10. Cennik, zgodność usług, normy i rejestracja produktów medycznych

Każdy ma prawo do godnego życia ze swojej pracy, wiedzy i wykształcenia. Dlatego optometrysta ma prawo do godnych zarobków. Ma prawo domagać się od swojego

pracodawcy poszanowania jego pracy, godnego wynagrodzenia oraz czasu wolnego od pracy, co reguluje Kodeks pracy.

4.10.1. Cennik

Przed rozpoczęciem wizyty pacjent powinien mieć możliwość z zapoznania się z cenami usług świadczonych przez optometrystę

4.10.2. Standardy i tolerancje. Rejestracja wyrobów medycznych

- a) Optometrysta zna, zapisuje i rekomenduje w preskrypcji konstrukcje soczewek okularowych i kontaktowych, pomoce optyczne, płyny dezynfekcyjne do soczewek kontaktowych itd.
- b) Optometrysta zna normy, standardy i tolerancje dotyczące montażu soczewek okularowych obowiązujące w Rzeczpospolitej Polskiej.
- c) Optometrysta używa w swojej praktyce wyroby medyczne zarejestrowane i dopuszczone do obrotu w Rzeczpospolitej Polskiej.
- d) Nade wszystko optometrysta musi dbać o termin przydatności produktu medycznego. W przypadku przeterminowania produktu medycznego należy go wyrzucić do odpowiedniego kosza na odpady medyczne i utylizować zgodnie z wymogami sanepidu.

4.11. Badania Naukowe

Nieodłącznym atrybutem pracy naukowej jest rzetelność oraz przestrzeganie właściwego dla nauki systemu wartości. Podstawowym celem pracy naukowej jest pogłębianie wiedzy, poszerzanie jej horyzontu poza granice tego, co jest już znane oraz dzielenie się nią z innymi.

- a) Optometrysta przeprowadzający badanie naukowe ma obowiązek przestrzegać ogólnie przyjętych zasad etyki prowadzenia badań naukowych zawartych w Kodeksie etyki pracownika naukowego¹.
- b) Optometrysta będąc zaangażowanym w projektowanie, organizowanie, przeprowadzanie czy raportowanie wyników badania naukowego z udziałem człowieka, zobowiązany jest przestrzegać etycznych zasad prowadzenia badań naukowych z udziałem ludzi, które są zawarte w Deklaracji Helsińskiej², co wymaga m.in.:

- uzyskania świadomej zgody od uczestnika badania
 - zapewnienia poufności danych osobowych uczestników badania
 - przekazania w sposób zrozumiały dla uczestnika badania informacji o celu, metodzie, wymaganiach, ryzyku oraz potencjalnych korzyściach płynących z badania
 - zapewnienia bezpieczeństwa i szacunku uczestnikowi badania
 - postępowania zgodnego z uprzednio zaakceptowanym (jeśli istnieje taka konieczność) protokołem badania naukowego przez niezależną komisję bioetyczną
 - ujawnienia źródeł finansowania badania naukowego
 - poszanowania prawa uczestnika badania do zrezygnowania z dalszego udziału w badaniu w dowolnym momencie i bez podania przyczyny
- c) W przypadku, gdy uczestnik badania nie jest zdolny do świadomego wyrażenia zgody na udział w badaniu, to powinien ją wyrazić jego przedstawiciel ustawowy albo inna osoba lub instytucja ustanowiona w tym celu na mocy przepisów prawa, pod warunkiem, że badanie w żaden sposób nie narusza dobra osobistego osoby badanej.
- d) Optometrysta będąc świadomym stałego postępu w nauce, powinien poszerzać swoją wiedzę oraz wspierać i w miarę możliwości angażować się osobiście w projekty badawcze w celu doskonalenia umiejętności zawodowych oraz podnoszenia swoich kwalifikacji.
- e) Optometrysta powinien dzielić się zdobytą wiedzą z innymi oraz udostępniać wyniki swoich badań za pośrednictwem czasopism naukowych albo konferencji.
- d) Publikacje naukowe oraz prezentacje powinny w sposób rzetelny i przejrzysty opisywać rezultaty przeprowadzonego badania naukowego.
- e) Optometrysta zobowiązany jest do uzyskania zgody pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego na wykorzystanie wizerunku pacjenta w prezentacjach/demonstracjach naukowych lub dydaktycznych.
- f) Optometrysta zobowiązany jest do zachowania anonimowości osoby, której demonstrowany przypadek dotyczy.

- g) Planowany eksperyment badawczy z udziałem człowieka powinien być szczegółowo opisany w formie projektu i przedłożony do oceny niezależnej komisji bioetycznej w celu uzyskania jej akceptacji.
- h) Optometrysta powinien ściśle przestrzegać praw autorskich w publikacjach naukowych oraz ujawniać wydawnictwom naukowym i słuchaczom wykładów korzyści oraz związku z firmami, które mogą być przyczyną konfliktu interesów.
- i) Optometrysta biorący udział w badaniach sponsorowanych przez firmy farmaceutyczne, producentów sprzętu i wyposażenia medycznego czy inne firmy musi się upewnić, że działania te są prowadzone zgodnie z zasadami etyki ogólnoludzkiej.

5. Postanowienia końcowe

Zasady powyższego kodeksu nie wyczerpują wszystkich problemów etycznych, jakie mogą pojawić się w związku z wykonywaniem zawodu optometrysty.

Optometrysta przestrzega postanowienia kodeksu i jednocześnie pamięta o empatii i właściwym traktowaniu osób.

W sytuacjach nie zawartych w kodeksie mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

Wszelkie skargi dotyczące naruszeń zasad etyki zawodowej przez optometrystów rozpatruje Komisja Etyki Optometrii.

6. Słownik

Komisja Etyki Optometrii – niezależna grupa ekspertów w dziedzinie optometrii opiniująca i kontrolująca optometrystów oraz praktykujących studentów optometrii stworzona w celu zapewnienia właściwej ochrony godności ludzkiej podczas prowadzenia badań przez wyżej wymienioną grupę zawodową. Komisja Etyki Optometrii sprawdza m.in.: zasadność, wykonalność i plan badania optometrycznego, korzyści i ryzyka ewentualnych powikłań spowodowanych w/w badaniem i zasadność zastosowanych pomocy optycznych czy też poprawność protokołu powyższego badania.

Optometrysta – to autonomiczny i nauczany zawód należący do systemu ochrony zdrowia. Wykonuje pomiary parametrów układu wzrokowego, odkrywa odstępstwa od norm fizjologicznych w celu dobrania, przepisania i wykonywania korekcji za pomocą okularów, soczewek kontaktowych i innych pomocy wzrokowych. Prowadzi lub nadzoruje rehabilitację układu wzrokowego.

Gabinet optometryczny – specjalistyczne pomieszczenie pracy zawodu optometrysty.

Praktyka optometryczna - może być tożsamy z definicją Gabinet optometryczny z tą różnicą, że praktyka optometryczna może również odbywać się (być wykonywana) w terenie z użyciem przenośnej aparatury do badania optometrycznego.

Piśmiennictwo i odnośniki:

(1) Pełny schemat badania optometrycznego zamieszczony jest na stronie Polskiego Towarzystwa Optyki i Optometrii i znajduje się pod adresem:

http://www.ptoo.pl/download/ptoo/standard_badania_ptoo.pdf

(2) Formularz skierowania do innego specjalisty znajduje się pod adresem:

<http://www.ptoo.pl/do-pobrania>

(3) <https://pzn.pkn.pl/>

(4) Produkty medyczne są rejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej w Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Ponadto wszystkie soczewki okularowe spełniają wymagania określone w Ustawie z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. 2010. 107. 679).

Okulary przeciwsłoneczne dla pełnej ochrony oczu muszą spełniać następujące normy: PN-EN 1836:2001 i PN-EN 14889:2004

- Kodeks etyki pracownika naukowego

- The World Medical Association Declaration of Helsinki. Medical Research Ethics (Deklaracja Helsińska Światowego Stowarzyszenia Lekarzy. Etyczne zasady prowadzenia badań medycznych z udziałem ludzi)

- Kodeks etyczny fizjoterapeuty Rzeczypospolitej Polskiej

6.1. Wzory materiałów potrzebnych w praktyce optometrycznej

6.8.1. Zgoda na aplikację soczewek kontaktowych dziecku poniżej 16. roku życia

Zgoda na aplikację soczewek kontaktowych dziecku poniżej 16. roku życia

Wyrażam zgodę na aplikację soczewek kontaktowych mojemu dziecku / podopiecznemu.

.....

imię i nazwisko dziecka

.....

imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego

.....

data i podpis rodzica/opiekuna prawnego

6.8.2. Wzór oświadczenia o przeszkoleniu do soczewek kontaktowych

Oświadczenie o przeszkoleniu do soczewek kontaktowych

„Zostałem/em przeszkolony/a z zakresu użytkowania soczewek kontaktowych i ich pielęgnacji. Potrafię samodzielnie je zakładać i zdejmować. Zostałem/am ostrzeżony/a o zagrożeniach wynikających z niewłaściwego noszenia soczewek kontaktowych oraz nieprzestrzegania zalecanego trybu noszenia/wymiany soczewek kontaktowych. Wszelkie odstępstwa od zaleceń optometrysty oraz ustalonych wizyt kontrolnych biorę na swoją odpowiedzialność”

Imię i nazwisko pacjenta

Data oraz podpis pacjenta